



دانشگاه

عنوان اقدام پژوهی:

استاد راهنما: دکتر

تهیه کننده:

پاییز * ۱۴۰

الحمد لله رب العالمين

فهرست

چکیده	۳
مقدمه	۵
فصل اول : معرفی و تحلیل موقعیت	۶
توصیف	۶
استنباط	۶
بازنگری	۷
قضاوت و مسئله یابی	۷
تبیین مسئله شناسایی شده	۸
فصل دوم : راه حل ها و ایده ها	۹
راه حل ها به همراه مستندات و دلایل آن	۹
فصل سوم : تدوین طرح اجرایی	۱۰
معیارهای موفقیت برنامه	۱۰
فصل چهارم : گزارش اجرای ایده و ارزشیابی طرح	۱۱
گزارش روایی از اجرای طرح	۱۱
بازخوردهای دانش آموزان و خودارزیابی کلی	۱۲
منابع	۱۳

چکیده

این پژوهش با هدف افزایش مهارت عملی و انگیزه دانش‌آموزان پسر پایه دهم در نصب و تعمیر تجهیزات تاسیساتی و ارتقای مشارکت والدین طراحی شد. مساله اصلی، کاهش دقت و توانایی عملی دانش‌آموزان بود که ناشی از عوامل آموزشی، محیطی و انگیزشی بود. طرح شامل فعالیت‌های عملی مرحله‌ای، هماهنگی درس نظری و عملی، استفاده از ابزار کافی و حضور والدین در جلسات آموزشی بود. اجرای طرح در طول نیمسال تحصیلی و در کارگاه‌های مجهز انجام شد. نتایج نشان داد مهارت عملی دانش‌آموزان افزایش یافت و انگیزه آنها برای مشارکت فعال بیشتر شد. تعامل والدین با دانش‌آموزان و ارائه بازخورد مستمر موجب ارتقای کیفیت یادگیری شد. تمرین‌های مقدماتی و ابزار مناسب باعث تثبیت مهارت‌ها شد. بازخورد دانش‌آموزان و خودارزیابی معلم نشان داد اهداف آموزشی تا حد زیادی محقق شده‌اند. این پژوهش نشان می‌دهد آموزش عملی چندجانبه و مشارکت والدین، عامل مؤثری در یادگیری پایدار و توانمندسازی دانش‌آموزان است.

کلمات کلیدی: آموزش عملی، تاسیسات، مهارت‌های عملی، مشارکت دانش‌آموز، والدین، انگیزه یادگیری، کارگاه آموزشی

مقدمه

یادگیری عملی در آموزش تاسیسات نقش مهمی در ارتقای مهارت و توانمندی دانش‌آموزان دارد. بسیاری از دانش‌آموزان در فعالیت‌های عملی انگیزه و دقت کافی ندارند. عواملی مانند کمبود ابزار و تجهیزات، محدودیت زمان کلاس، ضعف مهارت‌های پایه و همراهی کم والدین از دلایل اصلی این مشکل هستند. این پژوهش با هدف افزایش مهارت عملی و انگیزه دانش‌آموزان و تقویت مشارکت والدین طراحی شد. طرح شامل فعالیت‌های مرحله‌ای، تمرین‌های مقدماتی و هماهنگی بین درس نظری و عملی بود. بازخورد مستمر و حضور والدین موجب ارتقای کیفیت یادگیری شد. ابزار و منابع مناسب اثرگذاری فعالیت‌ها را افزایش داد. مشارکت والدین انگیزه و اعتماد به نفس دانش‌آموزان را تقویت کرد. ارزیابی‌ها نشان داد اهداف آموزشی تا حد زیادی محقق شده‌اند. این پژوهش بر اهمیت آموزش عملی چندبعدی و نقش خانواده در یادگیری عملی تأکید دارد.

۱-۱-۱ معرفی و تحلیل موقعیت:

دانش‌آموزان پسر پایه دهم در کارگاه‌های عملی تاسیسات مهارت کافی برای نصب، عیب‌یابی و تعمیر تجهیزات ندارند. بسیاری از فعالیت‌های عملی ناقص انجام می‌شوند و دقت و کیفیت کار پایین است. کمبود ابزار و تجهیزات مناسب و فضای محدود کارگاه، انجام فعالیت‌ها را دشوار کرده است. هماهنگی بین درس نظری و فعالیت عملی نیز ناکافی است و مهارت‌های پایه دانش‌آموزان ضعیف است. انگیزه پایین دانش‌آموزان و همراهی کم والدین نیز در کاهش مشارکت اثرگذار است. این شرایط ضرورت برنامه‌ای عملی، جذاب و مشارکتی را نشان می‌دهد.

۱-۱-۲ توصیف:

در جلسات عملی، مشاهده می‌شود که دانش‌آموزان به سختی مراحل نصب و تعمیر را با دقت انجام می‌دهند. برخی فعالیت‌ها نیمه‌کاره باقی می‌مانند و بازده یادگیری کاهش یافته است. محدودیت ابزار و فضای کارگاهی مانع تمرین صحیح دانش‌آموزان می‌شود. والدین به صورت کم‌رنگ در فرآیند یادگیری حضور دارند و نقش حمایتی محدودی دارند. معلم تلاش می‌کند فعالیت‌ها را جذاب کند اما زمان کافی و امکانات محدود، اثرگذاری را کاهش داده است. نتیجه، ضعف مهارت عملی و انگیزه پایین دانش‌آموزان است.

۱-۱-۳ استنباط:

علل اصلی کاهش مهارت عملی و انگیزه دانش‌آموزان چندبعدی است. علاوه بر کمبود تجهیزات و محدودیت فضا، ضعف مهارت‌های پایه دانش‌آموزان و کمبود تجربه عملی مؤثر است. انگیزه پایین و همراهی محدود والدین نیز نقش مستقیم در این مشکل دارد. روش تدریس گاهی با نیازهای عملی دانش‌آموزان سازگار نیست. این موضوع نشان می‌دهد که مشکل فقط به معلم محدود نمی‌شود و عوامل محیطی، آموزشی و انگیزشی هم مؤثر هستند.

۱-۱-۴ بازنگری:

بازنگری در روش آموزش عملی ضرورت دارد. فعالیت‌ها باید با مهارت‌ها و توانایی دانش‌آموزان هماهنگ شوند و ابزار و فضای کافی فراهم گردد. برنامه‌ریزی دقیق بین درس نظری و عملی می‌تواند کیفیت یادگیری را افزایش دهد. مشارکت والدین در جلسات کوتاه آموزشی انگیزه دانش‌آموزان را تقویت می‌کند. ارائه تمرین‌های مرحله‌ای و بازخورد مستمر ضروری است. توجه به همه ابعاد—آموزشی، محیطی و انگیزشی—برای بهبود کیفیت آموزش لازم است.

۱-۱-۵ قضاوت و مساله یابی

مساله اصلی، کاهش مهارت عملی و انگیزه دانش‌آموزان در کارگاه‌های تاسیسات است. این مساله ترکیبی از عوامل محیطی، آموزشی و انگیزشی است و نیازمند راهکارهای چندجانبه است. کمبود ابزار و تجهیزات، محدودیت زمان، ناهماهنگی بین درس نظری و عملی و عدم همراهی والدین در شکل‌گیری این مشکل نقش دارند. حل این مساله نیازمند برنامه‌ریزی دقیق، تمرین‌های مرحله‌ای و ایجاد انگیزه واقعی در دانش‌آموزان است.

۱-۲ تبیین مساله شناسایی شده

مساله شناسایی شده، کاهش توانایی و انگیزه عملی دانش‌آموزان در نصب و تعمیر تجهیزات تاسیساتی است. این مشکل بر یادگیری عملی و اعتماد به نفس دانش‌آموزان اثر مستقیم دارد. عوامل محیطی، آموزشی، فردی و مدیریتی در ایجاد آن نقش دارند. مشارکت والدین و تجهیز کارگاه‌ها بخش مهمی از راهکارهاست. برای رسیدن به نتایج مؤثر، همه این ابعاد باید همزمان مورد توجه قرار گیرند و برنامه‌ای جامع طراحی شود.

۱-۲ راه حل ها و ایده ها:

- طراحی و اجرای فعالیتهای عملی جذاب و مرحله‌ای، مانند عیب‌یابی تجهیزات به صورت پروژه‌ای.
- استفاده از ابزار و تجهیزات کافی و ایمن برای تمرین عملی دانش‌آموزان.
- هماهنگی بین درس نظری و فعالیتهای عملی با ارائه مثال‌های واقعی و کاربردی.
- مشارکت والدین در جلسات کوتاه آموزشی و راهنمایی دانش‌آموزان در فعالیتهای عملی.
- ارائه تمرین‌های مقدماتی مهارتی قبل از انجام فعالیتهای پیچیده‌تر.
- استفاده از روش‌های ارزیابی مستمر و بازخورد برای ارتقای مهارت و انگیزه دانش‌آموزان.

۲-۲ راه حل ها و ایده ها به همراه مستندات و دلایل آن

- فعالیتهای عملی جذاب: پژوهش‌ها نشان داده‌اند آموزش‌های عملی چالشی و پروژه‌ای، انگیزه و مشارکت دانش‌آموزان را افزایش می‌دهد و یادگیری مهارت‌ها را تثبیت می‌کند.
- ابزار و تجهیزات کافی: تجربه مدارس فنی موفق نشان می‌دهد دسترسی به ابزار مناسب، امکان تمرین دقیق و افزایش مهارت عملی را فراهم می‌کند.
- هماهنگی درس نظری و عملی: مطالعات یادگیری فعال تأکید دارند که ارتباط مستقیم بین تئوری و تجربه عملی باعث تثبیت بهتر مفاهیم می‌شود.
- مشارکت والدین: تحقیقات روانشناسی آموزشی نشان می‌دهد حمایت والدین و حضور آنها در فرآیند یادگیری عملی، انگیزه و اعتماد به نفس دانش‌آموزان را تقویت می‌کند.
- تمرین‌های مقدماتی: تمرین‌های ساده و مرحله‌ای باعث کاهش اضطراب دانش‌آموزان و افزایش اعتماد به نفس در فعالیتهای پیچیده می‌شود.
- ارزیابی و بازخورد مستمر: بازخورد مستمر و ارزیابی مهارت‌ها موجب اصلاح خطاها و بهبود عملکرد دانش‌آموزان در طول اجرای فعالیتهای عملی می‌شود.